



DIE PRÜFUNGEN DES GOETHE-INSTITUTS **ГЁТЕ-ИНСТИТУТ ЕМТИХАНДАРЫ**

**ERGÄNZUNGEN ZU DEN DURCHFÜHRUNGS-
BESTIMMUNGEN: PRÜFUNGSTEILNEHMENDE
MIT SPEZIFISCHEM BEDARF**
**ЕМТИХАН ӨТКІЗУ БОЙЫНША
НҰСҚАУЛЫҚҚА ТОЛЫҚТЫРУЛАР:
ЕРЕКШЕ ҚАЖЕТТІЛІГІ БАР
ҚАТЫСУШЫЛАР**

Stand: 1. September 2020

Ахуал: 1 қыркүйек 2020

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Ergänzungen zu den Durchführungsbestimmungen: Prüfungsteilnehmende mit spezifischem Bedarf

Stand: 1. September 2020

Diese *Ergänzungen zu den Durchführungsbestimmungen: Prüfungsteilnehmende mit spezifischem Bedarf* sind Bestandteil der *Prüfungsordnung* und ergänzen die *Durchführungsbestimmungen* der einzelnen Prüfungen.

Abweichungen von der Prüfungsdurchführung sind möglich für:

- sehbehinderte oder blinde Prüfungsteilnehmende;
- hörbehinderte oder gehörlose Prüfungsteilnehmende;
- Prüfungsteilnehmende mit dauerhaften und temporären motorischen Einschränkungen (z. B. gebrochener Schreibarm);
- Prüfungsteilnehmende mit Lese- und/oder Rechtsschreibschwäche (Legasthenie oder Dyslexie);
- Prüfungsteilnehmende mit Aufmerksamkeitsdefizit-/Hyperaktivitätsstörung (ADS/ADHS);
- Prüfungsteilnehmende mit Sprachbehinderung (z. B. Stottern).

Seitens des Prüfungszentrums ist darauf zu achten, dass im gegebenen Fall bereits bei der Anmeldung über die *Ergänzungen zu den Durchführungsbestimmungen: Prüfungsteilnehmende mit spezifischem Bedarf* informiert und in einem Beratungsgespräch gemeinsam mit dem/der Prüfungsinteressierten individuelle Lösungsmöglichkeiten zur Prüfungsdurchführung gefunden werden.

Prüfungsteilnehmende, die aufgrund ihres spezifischen Bedarfs Prüfungsleistungen nicht unter den geltenden Bedingungen erbringen können, erhalten einen **Nachteilsausgleich**, der folgende drei Kriterien erfüllen muss und mögliche Maßnahmen zur Prüfungsdurchführung beinhaltet:

1. Bewertung der Leistung
2. Gleichwertigkeit der Prüfung
3. Ausschluss der Vorteilnahme.

Емтихан өткізу бойынша нұсқаулыққа толықтырулар: Ерекше қажеттілігі бар қатысушылар

Ахуал: 1 қыркүйек 2020

Емтихан өткізу бойынша нұсқаулыққа толықтырулар: Ерекше қажеттілігі бар қатысушылар Емтихан ережесінің бір бөлігі болып табылады және жекелеген емтихандардың *Емтихан өткізу бойынша нұсқаулығын* толықтырады.

Емтихан өткізуде мына тұлғалар үшін өзгешеліктер болуы мүмкін:

- көзі нашар көретін не зағип қатысушылар;
- құлағы нашар еститін не мүлдем естімейтін қатысушылар;
- моторикасы ұзаққа не уақытша шектеулі қатысушылар (мысалы, жазатын қолы сынған);
- Оқу және жазу қабілеті бұзылған (легастения не дислексия) қатысушылар;
- зейін қою қабілетінің жетіспеушілігі/ жоғары белсенділік синдромы (ЗҚЖ/ЗҚЖЖБС) бар қатысушылар;
- тілінің кемістігі бар қатысушылар (мысалы, тұтығу).

Емтихан орталығы мұндайда, қатысушы тіркелген кезден-ақ, оған *Емтихан өткізу бойынша толықтырулар: Ерекше қажеттілігі бар қатысушылар* жайлы ақпарат беріп, кеңес беру сұхбаты кезінде емтиханға қатысуға ниетті адаммен бірге емтихан өткізудің ол үшін қолайлы жағдайларын қарастыруды ескергені жөн. Өздерінің ерекше қажеттіліктері себепті емтиханды емтихан емтихан шарттарына сәйкес тапсыра алмайтын қатысушылар **кемшілікті теңестіру мүмкіндігін** алады, ол мүмкіндік мынадай өлшемшарттарға сәйкес болуы тиіс және емтихан өткізудің мынадай шараларын қамтуы тиіс:

1. Емтихан жұмысын/ қатысушы жауабын бағалау
2. Емтиханның бірдей болуы
3. Артықшылықтың болмауы.

1. Bewertung der Leistung

Um die Leistung von Prüfungsteilnehmenden mit spezifischem Bedarf bewerten zu können, muss die Prüfung in ihrer Durchführung modifiziert werden, so z. B. durch Verlängerung der Prüfungszeit, durch zusätzliche Pausen, Abspielen des Tonträgers mit Zwischenpausen.

Ebenso können die Prüfungsmaterialien in veränderter Form angeboten werden, z. B. in Braille, über Computer, durch Hinzuziehen einer Hilfsperson (z. B. Schriftführer, Gebärdendolmetscher).

2. Gleichwertigkeit der Prüfung

Bei Abweichungen in der Prüfungsdurchführung bzw. in der Präsentation der Materialien ist darauf zu achten, dass die Gleichwertigkeit der Prüfung gewahrt bleibt. Daher dürfen Abweichungen nicht den Inhalt der Prüfung betreffen.

Eine Änderung des Inhalts, wie z. B. für blinde Prüfungsteilnehmende das Ersetzen einer Grafik durch einen Text, muss sich auf das absolut Notwendige beschränken. Beispiel für eine unzulässige Änderung des Inhalts wäre das Sprechen eines schriftlichen Ausdrucks auf Band. Modifikationen bei der Prüfungsdurchführung und bei der Präsentation der Materialien (z. B. verlängerte Arbeitszeit, Braille, Hinzuziehen einer Hilfsperson) werden nicht im Zeugnis vermerkt.

3. Ausschluss der Vorteilnahme

Jede Abweichung von der Standardprüfung muss gerechtfertigt sowie der Art und dem Grad des spezifischen Bedarfs angemessen sein. Deshalb müssen Prüfungsteilnehmende dem Prüfungszentrum ihren spezifischen Bedarf bei der Anmeldung mitteilen und durch ein ärztliches Attest oder einen gleichwertigen Nachweis belegen. Das Prüfungszentrum ist zur Vertraulichkeit verpflichtet.

Ein spezifischer Bedarf, der dem Prüfungszentrum erst während oder nach der Prüfung bekannt wird, kann bei der Durchführung und Bewertung keine Berücksichtigung finden. Die Prüfungskommission entscheidet **im Einzelfall** über die Abweichungen von der Standardprüfung, legt diese schriftlich fest und teilt sie dem/der Prüfungsteilnehmenden mit. Sofern kein Einspruch erhoben wird, gilt diese Entscheidung als Vereinbarung mit dem/der Prüfungsteilnehmenden mit spezifischem Bedarf und ist verbindlich. Sie kann während der Prüfung nicht mehr abgeändert werden.

1. Емтихан жұмысын бағалау

Ерекше қажеттілігі бар қатысушының жауабын бағалай алу үшін, емтиханның өтуі өзгертілуі керек, мысалы, емтихан уақытының ұзартылуы, қосымша үзілістер жасалуы, дыбыс тасымалдаушыны үзілістер жасай отырып тыңдату. Сол сияқты емтихан материалдары өзгеше формада, мысалы, Брайль жазуымен, компьютерде, бір адамның (мысалы, мәтінді теруші, сурдоаудармашының) көмегімен ұсынылуы мүмкін.

2. Емтиханның бірдей болуы

Емтихан өткізудегі және/не материалды ұсынудағы өзгешеліктерде емтиханның бірдей болуын назарда ұстау керек. Сол себепті өзгешеліктердің емтиханның мазмұнына қатысы болмауы тиіс. Мазмұнды өзгерту, мысалы, зағип қатысушылар үшін графиканы/суретті мәтінмен алмастыру ең қажет нәрсемен шектелуі тиіс. Мазмұнды өзгертудің рұқсат етілмейтін түріне мысал ретінде жазылған нәрсенің таспаға жазылуын алуға болады. Емтихан өткізудегі және материалдарды ұсынудағы өзгертулер (мысалы, уақыттың ұзартылуы, Брайль, қосымша адамның көмектесуі) сертификатта жазылмайды.

3. Артықшылықтың болмауы

Стандартты емтиханнан өзгешеліктің қайсы болса да, негізделіп, ерекше қажеттіліктің түрі мен дәрежесіне лайықталып жасалуы тиіс. Сондықтан қатысушылар емтихан тапсыруға тіркелген кезде, емтихан орталығына өздерінің ерекше қажеттіліктері туралы хабарлауы тиіс және оны дәрігердің анықтамасы не оған барабар дәлел құжат арқылы растауы қажет.

Емтихан орталығы мұны құпия сақтауға міндетті.

Емтихан кезінде не одан кейін белгілі болған ерекше қажеттілік емтиханды өткізу және бағалау кезінде ескерілмейді. Емтихан комиссиясы **ерекше жағдайда** емтиханды стандартты емтиханнан өзгеше өткізу туралы шешім қабылдайды, оны жазбаша түрде бекітіп, емтиханға қатысушыға хабарлайды. Егер еш қарсылық болмаса, ол шешім ерекше қажеттілігі бар қатысушымен келісім болып саналады және оны орындау - міндет. Оны емтихан кезінде өзгертуге болмайды.

Jede Vereinbarung ist eine auf den individuellen spezifischen Bedarf abgestimmte Einzelfallentscheidung und nicht auf andere Fälle oder Situationen übertragbar.

Die Vereinbarung wird 10 Jahre mit den Prüfungsergebnissen archiviert.

Mögliche Maßnahmen zur Prüfungsdurchführung:

Je nach Art und Grad des spezifischen Bedarfs werden die erforderlichen Maßnahmen zur Durchführung der Prüfung individuell festgelegt. Abweichungen sind möglich für

a) Sehbehinderte und Blinde:

- Prüfungssatz in Blindenschrift (Braille Normalversion);
- Prüfungssatz am PC für Screenreader;
- Vergrößerte Materialien;
- Verlängerte Prüfungszeit (um 25 % bis 100 %, entsprechend der Angabe im ärztlichen Attest);
- Abspielen des Tonträgers mit nötigen Zwischenpausen zur Bearbeitung der Fragen und zum Diktieren, Schreiben bzw. Tippen der Lösungen (HÖREN).

b) Hörbehinderte und Gehörlose:

- Prüfungsteil HÖREN
 - als Gebärdensprachvideo,
 - als Lippenlese-Video,
 - mit Kopfhörer;
- Ggf. ein vom/von der Prüfungsteilnehmenden beauftragter Gebärdendolmetscher;
- Wiedergabe in höherer Lautstärke.

Әр келісім - жекелеген ерекше қажеттілікке қатысты қабылданған шешім және басқа бір оқиға не жағдайға байланысты қолданылмайды. Келісім емтихан нәтижесімен бірге 10 жылға мұрағатталады.

Емтихан өткізуде орындалуы ықтимал шаралар

Ерекше қажеттіліктің түрі мен дәрежесіне қарай емтихан өткізуге байланысты талап етілетін шаралар қатысушының жеке ерекшеліктеріне қарай белгіленеді.

Емтихан мынадай тұлғалар үшін өзгеше өтуі мүмкін:

a) Нашар көретін не зағип жандар үшін:

- зағип жандарға арналған жазумен жазылған Емтихан жиынтығы (Брайльдің қалыпты нұсқасы);
- экран дикторына арналған компьютердегі емтихан жиынтығы;
- үлкейтілген материалдар;
- емтихан уақытының ұзартылуы (25 % - 100 % дейін, дәрігердің анықтамасындағы деректерге сәйкес);
- сұрақтарды өңдеу және жауапты айтып жаздыру, жазу және/не теру үшін дыбыс тасымалдағышты қажетті үзіліспен ойнату (тыңдау).

b) құлағы нашар еститін не мүлдем естімейтін қатысушылар үшін:

- емтиханның тыңдау бөлімі
 - ишарат тіліндегі бейнежазба түрінде,
 - ерінге қарап түсінетін бейнежазба түрінде,
 - құлаққаппен;
- қажет болса, қатысушы тапсырыс берген сурдоаудармашының көмегімен;
- мәтін дыбысын қатты шығарып тыңдату.

c) Schreibbehinderte:

- verlängerte Prüfungszeit (um 25 % bis 100 %, entsprechend der Angabe im ärztlichen Attest);
- Verwendung eines Laptops/PC ohne integrierte Hilfsmittel (ggf. im Eigentum des Prüfungszentrums; § 12 der Prüfungsordnung findet entsprechend Anwendung);
- Ein/Eine Schriftführende/-r bzw. ein/eine Prüfende/-r schreibt, was diktiert wird, sichert durch Rückfragen die Schreibweise und legt nach Abschluss dem/der Prüfungsteilnehmenden den Text vor.

d) Teilnehmende mit Lese- und/oder Rechtschreibschwäche (Legasthenie, Dyslexie):

- verlängerte Prüfungszeit (um 25 % bis 100 %, entsprechend der Angabe im ärztlichen Attest).

e) Aufmerksamkeitsdefizit-/Hyperaktivitätsstörung (ADS/ADHS)

- verlängerte Prüfungszeit (um 25 % bis 100 %, entsprechend der Angabe im ärztlichen Attest).

f) Bei der Bewertung der mündlichen Leistung von sprachbehinderten Prüfungsteilnehmenden ist der Grad der Beeinträchtigung angemessen zu berücksichtigen.

g) Die Durchführung der Prüfung bei Mehrfachbehinderung ist durch eine Kombination von Maßnahmen möglich.

Das Prüfungszentrum prüft vor Ort die jeweilige Sachlage und sorgt im Einzelfall für die Realisierbarkeit der individuellen Maßnahmen zur Prüfungsdurchführung (zusätzliche/-r Prüfende/-r, zusätzlicher Raum mit eigener Aufsicht, technische Ausstattung o. Ä.). Hierbei anfallende Kosten (mit Ausnahme des Gebärdendolmetschers) übernimmt das Prüfungszentrum.

c) Жазу мүмкіндігі шектеулі жандар үшін:

- емтихан уақытының ұзартылуы (25 % - 100 % дейін, дәрігердің анықтамасындағы деректерге сәйкес);
- қосымша көмекші құрал жалғанбаған лэптоп/компьютерді пайдалану (мүмкін болса, емтихан орталығының меншігіндегі; *Емтихан ережесінің § 12* қолданылады);
- Оператор не емтихан алушы қатысушының айтқанын жазып отырады, арасында сұрақ қойып, сөздердің жазылуын сұрап отырады, жазып болған соң, жазылған мәтінді емтиханға қатысушының алдына қояды.

d) Оқу және жазу қабілеті бұзылған (легастения не дислексия) қатысушылар:

- емтихан уақытының ұзартылуы (25 % - 100 % дейін, дәрігердің анықтамасындағы деректерге сәйкес).

e) зейін қою қабілетінің жетіспеушілігі/ жоғары белсенділік синдромы (ЗҚЖ/ЗҚЖЖБС) бар қатысушылар

- емтихан уақытының ұзартылуы (25 % - 100 % дейін, дәрігердің анықтамасындағы деректерге сәйкес).

f) Тілінің кемістігі бар қатысушының ауызша жауабын бағалау кезінде оның тілінің кемістік деңгейі тиісінше ескерілуі керек.

g) Қатысушының денсаулығының көп кемістігі болса, емтихан өткізуде бірнеше шара қатар орындалуы мүмкін.

Емтихан орталығы дер кезінде жағдайды тексеріп, ерекше жағдайда емтихан өткізудің жекелеген шараларын (қосымша емтихан алушы, жеке бақылаушысы, техникалық құралдары бар жеке бөлме, т.с.с.) іске асырудың қамын жасайды. Шығатын (сурдоаудармашы қызметінен басқа) шығын төлемін емтихан орталығы өз міндетіне алады.